

Covid-19 Salgını Sürecinde Belediyelerde Sosyal Hizmet Uygulamaları

Social Work Practices of Municipalities During The Covid-19 Outbreak

Sami Kalaycı¹

öz

Covid-19 (koronavirüs) salgın hastalığı ilk defa 2019 yılı aralık ayında Çin'de görülmüştür. Daha sonra tüm dünyaya yayılarak küresel ölçekte krizlere neden olmuştur. Birçok ülke idaresi başta sağlık olmak üzere ekonomi, eğitim gibi birçok alanda salgının verdiği zararları karşılama ve ortaya çıkabilecek olası daha derin krizleri de önleme çabasına girişmiştir. Bu kapsamda ülkelerin hem merkezi hem de belediye idareleri kendine özgü imkân ve kaynaklar çerçevesinde koronavirüs salgınına karşı mücadele vermeye başlamıştır. Nitekim krizin dünya genelinde hızla yayılmaya başlaması, mücadelenin de en az bu hızla yürütülmesini zorunlu kılmıştır. Bu nedenle yerel alanlarda birey ve topluluklara en yakın olan ve hizmetlere de en kolay şekilde erişme imkânı sunan belediye idareleri salgınla mücadelede daha avantajlı durumda olmuştur. Çünkü salgınla birlikte ortaya çıkan küresel krize karşı alınacak hızlı ve etkili tedbirler toplumun daha az kayıpla süreci atlatabilmesine imkân tanımıştır. Dolayısıyla birçok ülkede merkezi yönetim yanında yerel yönetim birimi olan belediyeler de salgınla mücadelede kapsamında çeşitli sosyal hizmet uygulamalarını yerel halka sunmaya çalışmıştır. Bu bağlamda çalışmada dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgınına karşı farklı ülkelerin belediyeleri tarafından pandeminin başlangıcından itibaren sunulan sosyal hizmet uygulamaları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Sosyal Hizmet, Belediyeler, Sosyal Hizmetler, Yerel Yönetimler

ABSTRACT

Covid-19 pandemic first broke out in December 2019 in China and since then it has caused global crises all over the world. Therefore, most countries of the world have been struggling to meet current pandemic-based problems in many areas first in health, economy, education and to stop any other potential crisis with more effects. Both central and municipalities have fought against corona virus with their means and sources because quick and efficient measures taken against the rapid growth of the global crisis have made the countries deal with the period more effectively. In many countries, municipalities along with central governments have worked to offer various social work practices. This study focuses on these various social work practices that municipalities in different countries have shouldered since the beginning of the coronavirus pandemic.

Keywords: Covid-19, Social Work, Municipalities, Social Services, Local Governments.

¹ **Corresponding Autor:** Dr. Dr., Aksaray Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Öğretim Üyesi, samiklyc@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0981-9595>

GİRİŞ

Kamu idaresi içerisinde yerel yönetimlerden birisi olan belediyeler günümüz dünyasının vazgeçilemez bir yönetim kademesi olmuştur. Konumu ve fonksiyonu itibariyle belediyeler bulunduğu yerin imkân ve şartları kapsamında hem yerel halkın günlük ihtiyaçlarının karşılandığı sosyal hizmetleri sunmuş hem de toplumun kalkınması için önem arz eden eğitim, istihdam, barınma, alt yapı gibi alanlarda önemli görevleri de yerine getirmeye çalışmıştır (Ulusoy ve Akdemir, 2009, s. 260). Dolayısıyla sanayileşme, göç, kentleşme, nüfus artışı ile bunlardan kaynaklı sorun ve olgular karşısında belediyeler, sunabildiği sosyal hizmetler aracılığıyla insan ve toplum refahını arttırmayı amaçlamıştır.

Devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliği ile kendine ait gelir kaynakları olan belediyeler yerel alanda halkın beklentileri doğrultusunda sunduğu sosyal hizmetlerle de bu durumunu pekiştirmiştir. Nitekim toplum içerisinde özel bir desteğe ihtiyaç duyan, sosyal adalet ilkesi gereği kendisine sunulan fırsatlarla kaderini belirleyebilen dezavantajlı gruplar için yerel yönetimler oldukça önem arz etmiştir. Çünkü halka en yakın idare şekli olan ve yerel halkın da doğrudan taleplerini ilettiği yönetim biçimi belediyelerdir. Dolayısıyla bu idareler hem normal yaşamda hem de olağanüstü dönemlerde ihtiyaçların en pratik şekilde ve en az maliyetle karşılanabildiği, gerekli durumlarda ise hizmet niteliğinin de en hızlı şekilde yerel halkın beklentisine göre dönüştürüldüğü yönetim birimleridir.

Günümüzün küresel ölçekteki büyük bir sağlık sorunu olan Covid-19 salgın hastalığı tüm dünyayı etkisi altına alması nedeniyle olağanüstü ciddi sağlık sorunlarına dönüşmüştür (Fofana etc. al, 2020:1-2). İlk olarak 2019 yılının son ayında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan Eyaleti'nde "Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19)" ismiyle ortaya çıkmıştır. Başlangıçta ilk kez Çin'in Wuhan Eyaleti bölgesindeki deniz ürünleri ile hayvan pazarındaki insanlarda bu salgın hastalık tespit edilmiştir. Bu hastalığın insanlara bulaşmaya başlamasıyla Wuhan Eyaleti ile Hubei eyaletindeki şehirleri ve sonrasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin tamamını etkisi altına almıştır. Daha sonrasında ise tüm dünyaya salgın hastalığın yayılması (Sağlık Bakanlığı, 2021) nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü 11 Mart 2020'de Covid-19 salgınını küresel salgın olarak dünyaya duyurmuştur (Cucinotta and Vanelli, 2020: 157).

Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgın hastalığına karşı tüm ülkeler mücadele ederek hastalığın yayılımını azaltmak ve sonrasında tüm etkilerini ortadan kaldırmak için çalışmaktadırlar. Ülkelerin verdiği yoğun çaba sürecinde sağlık hizmetlerinin ciddi anlamda öne çıkması yanında salgın hastalığının birey ve toplum üzerindeki psikososyal ve ekonomik etkilerinin azaltılması için de ekonomi yönlü destekler ile psikolojik ve sosyal hizmetlerin verilmesi büyük önem taşımaktadır (World Health Organization, 2021). Bu kapsamda ülkelerin merkezi yönetimi ile yerel yönetim birimleri buldukları şart içerisinde bu tür hizmet ve destekleri sunmuştur. Özellikle yerel yönetim birimi olan belediyelerin konum ve şartlarından kaynaklı sosyal hizmetlerin sunulmasında hem merkezi yönetimin iş yükünü azaltmada hem de olağanüstü şartlardan geçen toplum ve bireylerin ihtiyaç duydukları gereksinimlerinin hızlıca karşılanmasında avantaj sağlamışlardır. Dolayısıyla çalışmada seçilmiş bazı ülkelerdeki belediyelerin Covid-19 salgın hastalığının başlangıcından itibaren sunduğu sosyal hizmet uygulamalarının ortaklaşan yönleri incelenmiştir.

1. Belediyeler

Dünya üzerindeki devletler, tarihi geçmişleri, ekonomi düzeyleri, kültürel özellikleri, siyasal yapıları ve coğrafi konumları gibi etmenler dikkate alarak, kendilerine özgü kamu yönetimi biçimlerini oluşturmuşlardır. Bu yapılanma şekillerine göre de bu devlet sınırları içerisinde kamusal hizmetleri sunmuşlardır (Bataveljic vd., 2016, s. 142). Bu bağlamda demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü vb. evrensel ilkelerin kabul gördüğü ülkelerin büyük bir çoğunluğunda yönetim kademeleri genel olarak merkezi yönetim ve yerel yönetim şeklinde ikiye ayrılmıştır. Nitekim bu ayrımın amaçları arasında hizmetlerin niteliği ile verimliliğin artırılması ve bireylerin ihtiyaçlarının zamanında karşılanması bulunmaktadır. Dolayısıyla yereldeki hizmetlerin daha kolay ve hızlı şekilde tespit edilerek yerinde, zamanında verimli biçimde yürütülmesinde yerel yönetim birimi olan belediyelerin daha fazla avantaj sağladığı görülmüştür.

Yerel yönetimler, yerinden yönetim ilkeleri çerçevesinde oluşturulmuş, yereldeki insanların ortak nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy, il özel idaresi ve belediye şeklinde kurulan, özel bütçesi ile personeli bulunan kamu tüzel kişileridir (Görmez, 2000, s. 82; Ateş ve Es, 2008, s. 207; Ökmen ve Parlak, 2010, s. 7, 20). Öyle ki yerel yönetimler içerisinde özellikle belediyeler kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde önemli bir yönetim kademesidir. Çünkü merkezi yönetimin hem yeterli olmadığı hizmetlerin yerine getirilmesinde hem de bu tür hizmetlerin etkili, verimli ve zamanında sunulmasının gerekliliği açısından belediyeler önem arz etmiştir (Özer ve Önen, 2016, s. 314). Bu bağlamda yaşlı, engelli, kadın, genç, çocuk, göçmen gibi çeşitli dezavantajlı grupların yerel alanlarda destek ve yardım alabilmesinde belediyeler güçlü bir yönetim birimi (Karataş, 2001, s. 216) olurken önemli bir yerel imkân ve fırsat kaynağıdır.

Günümüzde konuttan çevreye, sosyo-kültürel hizmetlerden istihdama kadar yerel alanlardaki sorunların çözümü ile sosyal politikaların yürütülmesinde belediyelere önemli görevler ile sorumluluklar yüklenmiştir (Ökmen ve Parlak, 2010, s. 21). Çünkü sanayileşme, yaşanan göçler, nüfus artışları, kentleşme, değişen çalışma şartları, beklentiler, ihtiyaçlar gibi çok yönlü faktörlerden dolayı yerel alandaki hizmetlerin planlanması, üretilmesi ve sunulmasında sorumluluk alan kurumlardan birisi de belediyelerdir.

Yerel alanlarda üretilen herhangi bir hizmetin yerel halkın beklenti ve tercihlerine göre en uygun şekilde sunulması hem ihtiyaç hem de verimlilik konusunda belediyeleri daha fazla öne çıkarmıştır. Çünkü belirli bir coğrafi alanın yaşam şartları ve özellikleri ile yerel halkın gereksinimleri yerel hizmetlerin niteliğini doğrudan belirleyen temel faktörlerdir. Dolayısıyla yerel hizmetlerin belirlenmesi ile idarenin kurulmasının halk tarafından daha etkili ve kolay şekilde yapılabilmesine belediyeler daha fazla imkân sunmaktadır (Ulusoy ve Akdemir, 2010. S. 48-49).

2. Belediyelerde Sosyal Hizmetler

Kentlerdeki sosyoekonomik ve kültürel nitelikli yerel hizmetlerin sunulmasında güçlü bir konuma sahip olan belediyeler mevcut potansiyelleri ile sahip oldukları tecrübe ve girişimci gücü yeni hizmetlerin üretilmesinde etkili olmaktadır. Bu bağlamda sunabildikleri hizmetlerle yerel halkın istihdamından sosyal ve kültürel gelişimine kadar çeşitli imkânları birey ve topluma sunma işlevine belediyeler sahip olmuştur (Ökmen ve Parlak, 2010, s. 63-66).

Sosyal devlet olma ilkesinden hareketle çeşitli sosyal hizmetleri belediyeler üstlenmiştir (Kurt, 2015, s. 413). Özellikle 2004 yılından itibaren yapılan hukuki düzenlemelerle sosyal hizmetler konusunda belediyeler önemli görevler üstlenmişlerdir. Niteliği itibarıyla birey ile toplumsal hayatın yaşam düzeyini arttırmayı hedefleyen sosyal hizmetlerin odağında “bireyin kendisi”, “toplum hayatı” “değişim” ve “gelişim” konuları yer almıştır. Dolayısıyla toplumda görülen değişim ve dönüşümlere bağlı insan hayatında meydana gelen zorluklara karşı çözüm bulma arayışı sosyal hizmet mesleğinin temel hedef alanı olmuştur (Cılga, 2004, s. 32-33). Bu bağlamda belediyeler de sunduğu sosyal hizmetlerle ihtiyaçların karşılanması, sorunların çözümü, yaşamın şartlarının kolaylaştırılması, aidiyet duygusunun geliştirilmesi vb. konularda bireylere destek olmaktadır (Balta Peltekoğlu ve Askeroğlu, 2020, s. 341)

2004 yılında yerel idare yasalarında gerçekleştirilen yeni düzenlemeler sonucunda engelli bireylerden yaşlılara, kadınlardan çocuk ve gençlere, göçmenlerden yoksullara kadar birçok dezavantajlı gruba sosyal hizmet uygulamalarını belediyeler sunmaya başlamıştır. Bu kapsamda 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu’nun 7. maddesindeki bentler² ile 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14. maddesindeki “*imar, su ..., ulaşım...alt yapı; ... çevre ve sağlığı, temizlik ...; ..., acil yardım, kurtarma ve ambulans;...; defin ve mezarlıklar; ...; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik... öğrenci yurtları, sosyal hizmet ve yardım, ... hizmetlerini yapar.... Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de ... kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler*” hükmü gereğince “*mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla*” sosyal hizmetler konusunda belediyelerin görev ve sorumluluk alanları belirlenmiştir. Dolayısıyla kadınlardan çocuklara, engelli bireylerden yaşlılara, yoksullardan ihtiyaç sahibi diğer bireylere kadar farklı alanlarda çeşitli sosyal hizmet uygulamalarını belediyeler sunmaktadır.

3. Covid-19 (Koronavirüs) Salgın Hastalığının Etkisi

12 Aralık 2019 yılında Çin’in Hubei eyaletinin Wuhan kentinde deniz ürünleri satılan Huanan Balık Pazarı’nda nedeni bilinmeyen viral pnömoni vakalarının meydana gelmesiyle birlikte salgın hastalık ilk kez dünyada ortaya çıkmıştır. Salgın vakalarının ortaya çıkmasından kısa bir süre sonra 31 Aralık 2019 yılında Çin’deki Dünya Sağlık Örgütü Ofisi, Wuhan şehrindeki etiolojisi bilinmeyen pnömoni vakalarını bildirmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2020, s. 5; Türk Tabipleri Birliği, 2020, s. 16). Daha sonra 12 Ocak 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından bu salgın hastalık şikâyetlerinin sebebinin yeni tip bir Koronavirüs olduğunu açıklanmış ve 11 Mart 2020 tarihinde ise bu salgının Covid-19 pandemisi şeklinde nitelendirilebileceği ilan edilmiştir (Türkiye Bilimler Akademisi, 2020, s. 15).

² 5216 sayılı yasanın 7. maddesinin ‘v’ bendi: “*sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek...*”; ‘d’ bendi: “*775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak...*”; ‘n’ bendi: “*Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak...*”; ‘s’ bendi: “*Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek*”; ‘e’ bendi: “*Defin ile ilgili hizmetleri yürütmek*” gibi sosyal hizmetlerle ilgili belediyelerin çeşitli sorumlulukları bulunmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından Covid-19 şeklinde tanımlanan yeni tip Koronavirüs salgın hastalığının pandemi şeklinde 11 Mart 2020 tarihinde ilan edilmesiyle birlikte tüm dünya salgınla mücadeleye girişmiştir. Bu bağlamda ülkelerin merkezi idareleri yanında belediyeler de sosyal hizmetler, sosyal güvenlik, sübvansiyon gibi (Capano vd., 2020: 291) geliştirdikleri politika ile çözüm stratejileri çerçevesinde salgınla mücadeleye girişmişlerdir. Çünkü küresel ölçekte yaşanan salgınla birlikte birey ve toplumun hem sağlık hem de sosyo-ekonomik olarak büyük kayıplar yaşadığı ve ciddi risklerle karşı karşıya kaldığı bir süreç ortaya çıkmıştır.

Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını tüm insanlar için derin ve kısa sürede telafisi mümkün olmayan ciddi sorunları ortaya çıkarmıştır. Nitekim 2019 Aralık ile başlayıp salgının tüm dünyayı etkisi altına aldığı 2021 Ocak ayı sonuna kadar geçen sürede dünya üzerinde yaklaşık olarak 110 milyon insan salgın hastalığa yakalanırken 2,2 milyondan fazla insan da ölmüştür (Dünya Sağlık Örgütü, 2021). Ayrıca ekonomik yönden olumsuz etkileri de büyük olan salgın hem bireylerin hem de ülkelerin gelir kayıplarının oluşmasına neden olmuştur. Dünya genelinde ortalama 900 milyon insanın gelir kaybına uğraması sebebiyle 2020 yılında 88 ile 115 milyon arasında bireyin daha aşırı yoksulluk durumuna düşmüş olabileceği tahmin edilmiştir. Özellikle dünya ekonomisinde yaşanan daralmaya bağlı olarak işveren sayısının azalması, çalışma saatleri ile ücretlerin düşürülmesi aşırı yoksulluk duruma düşen insan sayısını arttırmıştır (Dünya Bankası, 2021). Bu artış aynı zamanda insanların barınma, beslenme, sağlık, eğitim gibi temel insani ihtiyaçları karşılayan hizmetlerinden daha az şekilde faydalanacağı ya da hiç yararlanamayacağı bir durumu göstermiştir. Bunların yanı sıra salgınla birlikte bireylerin sosyal temasının azalması, hareket alanlarının daralması ve günlük yaşam temposunun düşmesi psikolojik olarak da hem birey hem de toplum üzerinde olumsuz etkilere neden olmuştur.

4. Yöntem

Bu çalışma nitel araştırma yöntemi kapsamında doküman inceleme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda alan yazın taraması yapılmış, kurumların internet veri tabanlarına erişilerek ilgili dokümanlarına ulaşılmış ve araştırma verileri elde edilmiştir. Nitekim nitel araştırmalarda önemli bilgi kaynakları arasında olan doküman inceleme işlemi, çalışılan olgu ve konulara yönelik bilgi ve belgeler içeren, basılı ya da elektronik yazılı veya görsel materyallerin ayrıntılı incelenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 217-218).

OECD'nin dünya kamuoyuna sunduğu "OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19) Cities Policy Response"³ isimli çalışma baz alınarak çalışmada yer verilen ülkelerin belediyeleri seçilmiştir. Bu kapsamda tercih edilen ülkelerin seçimi olasılıklı olmayan örnekleme yöntemine göre yapılmıştır. Çünkü bu yöntem, geniş bir bilginin olduğu düşünülen durumlar konusunda çalışılmaların daha kolay ve verimli yapılmasına imkân veren bir örnekleme türüdür. Nitekim olasılıklı olmayan örnekleme yöntemi pek çok çalışmada çalışma konusuyla ilgili çeşitli şartlar hakkında derinlemesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ve amaca yönelik olgu veya olayların keşfedilerek açıklanabilmesinde etkili olmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 135).

Çalışmayla ilgili alan yazın ile belge ve dokümanlara ulaşılarak araştırmaya ilişkin veri analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda belediyelerce sunulan sosyal hizmet uygulamaları dört

³ <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/cities-policy-responses-fd1053ff/> (01 Ocak 2021).

tema etrafında toplandığı tespit edilmiştir. Bu temalar yardım hizmetleri, destek hizmetleri, bilgilendirme hizmetleri ile danışma ve yönlendirme hizmetleridir. Bu bağlamda ortaya çıkan hizmetlerin genel kapsamı aşağıdaki şekildedir:

- **Bilgilendirme Hizmetleri:** Salgının başladığı ilk günlerden itibaren belediyeler hem virüs hakkında hem de salgınla mücadele etmek amacıyla farklı internet sayfaları, broşür, kitapçık gibi çeşitli bilgi kanalları aracılığıyla güncel bilgilendirme hizmeti sunmuştur. Özellikle hızlı ve sağlıklı bir bilgi akışı sağlanarak bireylerin günlük hayatlarında salgınla doğru şekilde ve etkili bir biçimde mücadele vermesi hedeflenmiştir. Böylece hem birey ve toplum sağlığının korunması hem de kısa sürede salgınla toplu şekilde mücadeleye girişilmesi konularına belediyeler destek olmuştur.

- **Yardım Hizmetleri:** Özellikle ekonomik olarak gelir kaybı yaşayan birey ve ailelere yönelik nakdi ve aynı yardım hizmetlerini belediyeler sunmuştur. Bu kapsamda salgın sürecinde çalışamayıp herhangi bir geliri olmayan bireylere veya geliri olup da yeterli miktarda olmayan ailelere yönelik nakdi yardım hizmeti yapılmıştır. Ayrıca tıbbi veya bakım amaçlı çeşitli aynı yardımlar da ihtiyaç sahiplerine ücretsiz şekilde dağıtılmıştır. Böylelikle salgınla birlikte birey ve toplumun yaşadığı sosyo-ekonomik krizlerin sonlandırılmasına katkılar belediyelerce sağlanmaya çalışılmıştır.

- **Destek Hizmetleri:** İhtiyaç durumuna göre bu tür hizmet farklı şekillerde belediyelerce sunulmuştur. Bu tür destek hizmetlerinden ilki evden çıkamayan bireylere yönelik verilen destek hizmetleridir. Özellikle yaşlı, engelli, kimsesiz, hasta gibi farklı türdeki dezavantajlı bireylere yönelik sunulan çeşitli desteklerdir. Bu kapsamda alışveriş yapma, evlere sağlık personel desteği gönderme, ilaç ve medikal ürün götürme, ulaşım desteği verme gibi çeşitli destek hizmeti belediyelerce sunulmuştur.

Destek hizmetleri kapsamında bir diğer destek türü ise sağlığı koruma amaçlı malzeme destekleridir. Belediyeler tarafından maske, eldiven, dezenfektan, ateş ölçer, sterilizasyon işlemleri gibi çeşitli medikal, bakım ve sarf malzemeler ücretsiz olarak hem birey hem de kurumlara dağıtılarak salgınla mücadeleye destek verilmiştir. Özellikle ekonomik sorunlar yaşayan ailelere yönelik verilen bu tür sağlık desteği hizmetiyle salgının etkileri kırılmaya çalışılmıştır. Ayrıca belediyeler salgına karşı mücadelenin güçlendirilmesi ve dayanışmanın artırılması amacıyla oluşturulan birçok kampanya ve yardımlara da destek vermiştir.

- **Danışma ve Yönlendirme Hizmetleri:** Salgın hastalığının dünya ölçeğindeki etkisinin hızla yayıldığı ilk zamanlarda belediyelerce sunulan hizmetlerden bir diğeri de danışma ve yönlendirme hizmeti olmuştur. Çünkü ilk kez yaşanan ve başlangıç döneminde Covid-19 salgın hastalığının taşıdığı risklere karşı çözümünün henüz bilinemediği durum karşısında danışma ve yönlendirme hizmeti önem taşımıştır. Bu kapsamda belediyelerce oluşturulan sağlık danışma hatları ile bilgilendirme masaları salgınla ilgili tedbirlerin alınmasına katkı vermiştir. Özellikle koronavirüs salgın hastalığı konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin başlatılması ve sağlık konusunda yönlendirme ve danışmanlık hizmetinin verilmesi salgının psikolojik etkilerinin azaltılmasına destek olunmuştur.

5. Covid-19 Salgını Sürecinde Belediyelerin Sosyal Hizmet Uygulamaları

Covid-19 salgın hastalığı sürecinde hem dünyada hem de Türkiye’de insanların evlerinde kalmaları ve zorunlu olmadıkça evlerinden dışarı çıkmamaları için gerekli tedbirler alınmaya çalışılmıştır. Nitekim istenilen düzeyde sonuçların elde edilememesine bağlı olarak da istisnai durumlar dışında bireylere yönelik sokağa çıkma kısıtlaması birçok ülkede uygulanmıştır. Böylece salgının hem bireysel hem de toplumsal olarak olumsuz etkilerinin olası en az düzeye indirilmesi ve salgın hastalığın yayılmasının engellenmesi hedeflenmiştir.

Salgın sürecinde bireylerin kendi yaşam alanlarında kalması beraberinde olumsuz etkilerin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gelir kaybı, işsizlik, teknoloji bağımlılığı, yalnızlık, hareketsiz kalma, korku, endişe, şiddet gibi çeşitli olumsuzlukların daha fazla görülebildiği durumlara karşı mücadelede yardım ve destek hizmetleri belediyeler tarafından da sunulmaya çalışılmıştır. Kuruluş amacı ile nitelik ve görevleri bağlamında sosyal hizmetlerin yereldeki sunumunda avantajları olan belediyeler, salgın hastalık döneminde öne çıkmıştır. Nitekim kimi ülke belediyelerinin sunduğu destek hizmetleri Covid-19 salgını ile mücadelede merkezi yönetime hissedilebilir katkıları olmuştur. Bu bağlamda aşağıda seçilmiş ülkelerin belediyeleri tarafından koronavirüs salgını sürecinde sunduğu sosyal hizmet uygulamalarına yer verilmiştir. Böylelikle krizin ilk dönemlerinde belediyelerin kendi kaynak ve imkânları bağlamında sunduğu sosyal hizmetlerin ortak yönleri ile çeşitliliği daha anlaşılır şekilde olması amaçlanmıştır.

New York Şehir Belediyesi (Amerika Birleşik Devletleri): New York Şehir Belediyesi, şehir sakinlerinin salgınla ilgili hızlı, güncel ve sağlıklı bilgi alabilmeleri için özel kısa mesaj hizmeti ile sağlık ve temizlikle ilgili bilgilendirme broşürlerinin dağıtımını yapmıştır (OECD, 2020: 47). Evde kalan bireyler için birinci basamak sağlık hizmetlerine ulaşabilmeleri için ücretsiz erişim hizmeti sunmuştur. Depresyon, öfke kontrolü, yeme bozuklukları, anksiyete, bağımlılık gibi sağlık konularında ücretsiz yönlendirme hizmeti başlatmıştır. Evden dışarı çıkamayanlar için alışveriş yapma, gıda paketi yardımı, yemek hazırlama gibi gıda destek programını belediye yürütmüştür. Gelir kaybı yaşayanlar ile hiç geliri olmayanlara yönelik acil yardım programı kapsamında nakit desteği verilmiştir. Engelliler, muhtaç aileler, göçmenler ve çocuklu aileler için özel nakit yardımları yapılmıştır. Salgın sürecinde aşırı fiyat artışlarının engellenip takip edilmesi, çalışanlar ile işverenlerin ilişkileri ile çalışma şartlarının yeniden düzenlenmesi ve ayrımcılığa maruz kalanların korunması için danışmanlık ve destek hizmetleri de sunulmuştur. Ayrıca belediye, sağlık çalışanlarına, yerel küçük işletmelere, işsizlere, hiç geliri olmayan ailelere, gençlere ve kimsesiz muhtaç kişilere yardım etmek için Covid-19 acil yardım fonu kurarak bağış toplamıştır (New York Şehir Belediyesi, 2021).

New York Şehir Belediyesi salgın sürecinde sunduğu sosyal hizmet uygulamalarının başında bilgilendirme ve destek hizmetleri gelmiştir. Bunların yanı sıra ekonomik olarak bireylerin güçlendirilmesi amaçlı nakdi yardımlar için fon oluşturulup bağış toplanmıştır. Böylece kriz ve olağanüstü dönemlerde de bireylerin birlikte hareket etme becerisine sahip olması, yardım ve dayanışma kültürünün yaygınlaşması, ortak kader anlayışı ile kader birlikteliği inancının oluşması, psikososyal yönden birey ve grupların güçlü kalabilmesi gibi amaçlara ulaşılmak istenmiştir.

Tokyo Büyükşehir Yönetimi (Japonya): Tokyo Büyükşehir Yönetimi, koronavirüsün başlamasıyla birlikte ilk olarak salgınla ilgili bilgi ağı merkezi (çağrı merkezi) ve veri tabanı oluşturmuştur. Bu veri tabanı kapsamında salgından etkilenenlerin sayısı, sağlık durumları ile sağlıkla ilgili diğer çeşitli bilgileri vatandaşlara ulaştırmıştır. Çalışanların uzaktan ve esnek şekilde çalışması için teşvik programı başlatmıştır (OECD, 2020: 50). Şehir içi ulaşımda kısıtlamalara gidilmiş, toplu taşıma araçlarına, kalabalık mekânlara, alışveriş merkezlerine hijyen malzeme ve dezenfektan ürünleri yerleştirilmiştir. Maske, eldiven dağıtımı yapılarak kullanımı ile sağlık ve temizlik konularında bilgilendirme amaçlı broşürler verilmiş, uzaktan seminer ve eğitim programları düzenlemiştir. Özellikle danışmanlık hizmetlerine önem veren belediye, Covid-19 ilgili olarak vatandaşların her türlü sağlık bilgisi ile tedavi hizmetlerine erişmesine, olanak sunmuştur. Ülkede bulunan yabancılar ile göçmenlerin salgından korunması, hastaların karantinaya alınması ve yabancıların kendi ülkelerine geri gönderilmesine yönelik destek hizmetlerini (Anadolu Ajansı, 2021) ücretsiz olarak sunmuştur (Tokyo Büyükşehir Yönetimi, 2021).

Salgın sürecinin başlamasıyla Tokyo belediyesi vatandaşlara danışmanlık hizmeti vermek için özel bir çağrı merkezi kurmuştur. Bu merkez aracılığıyla salgın sürecine ilişkin bilgilendirme hizmeti sunarken sağlık konusunda yönlendirme hizmetleri de vermiştir. Ayrıca şehirdeki yabancıların kendi ülkelerine geri dönmeleri için ulaşım ve bilgilendirme hizmetlerini ücretsiz sunmuştur. Bu bakımdan Tokyo Belediyesi yürüttüğü bu tür sosyal hizmet uygulamasıyla yabancı ülke vatandaşlarının Covid-19 salgınından korunması için yardım ve destek hizmetlerini sunan ilk belediyelerden birisidir. Bu yönüyle yabancılar konusunda örnek bir çalışmayı da Tokyo Belediyesi ortaya koymuştur.

Madrid Belediyesi (İspanya): Madrid Belediyesine bağlı kent konseyi, Covid-19 ile mücadele için diğer belediye ve kent konseyleriyle birlikte acil eylem planı hazırlamıştır. Salgın sürecinde şehirdeki belediye hizmetlerinin aksamaması ve garanti altına almak için 30 Mart 2020'de eylem ve tedbir kararları belediye başkanlığı tarafından alınmıştır (Madrid City Council, 2021). Salgın sürecinin etkilerini kırmak için belediyece sunulan sosyal yardım kartının kapsamını genişletilerek yardım ağı büyütülmüştür. Böylece gıda, temel ihtiyaçlar ve hijyen ürünlerini satın almak için vatandaşlar dağıtılan sosyal kartı şehirdeki küçük işletmelerde kullanmıştır. Sosyal hizmetler ağının hızlandırması için kurumlar arası koordinasyon güçlendirilerek bürokratik işleyiş sadeleştirilmiştir. Bireylerin acil ihtiyaçları ile sağlık, sosyal ve ekonomik profilleri oluşturularak güncel bilgi akışı ilgili kuruluşlara sunulmuştur. Böylelikle belediye koronavirüs sürecinde yardım ve desteğe ihtiyaç duyan dezavantajlı grupların sosyal hizmetlere erişim kanallarına daha hızlı ulaşması, hizmet sağlayıcıların hızlı yanıt verebilmesi ve kaliteyi artırmak için teknoloji olanaklarından en iyi şekilde yararlanmayı hedeflemiştir. Salgın nedeniyle yaşlı ve engelli bakım merkezleri ile kütüphaneler, kültür ve spor merkezleri ve diğer çeşitli eğitim merkez ve tesisler kapatılarak faaliyetler geçici olarak durdurulmuştur (OECD, 2020: 83).

Salgın hastalığının tüm yönlerinin anlaşılması ve vatandaşların tedbirli olabilmesi amacıyla koronavirüs belirtileri ile salgına karşı alınacak tedbir ve önlemler hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca Covid-19 salgınının yaygınlaşmasını önlemek için halk sağlığı ile hayvan sağlığı konularında koruyucu ve önleyici amaçlı eğitim hizmetleri verilmiştir (Madrid

Belediyesi, 2021a). Ayrıca Covid-19 salgınının halk sağlığına yönelik riskleri ile insan üzerindeki psikolojik etki yönleri hakkında bilgilendir amaçlı rapor ile haber bültenleri belediye tarafından yayımlanmıştır. Bunların yanında evcil hayvanların salgın sürecinde durumları ile bakım ve beslenmelerine yönelik bilgilendirme amaçlı raporlar da hazırlanmıştır (Madrid Belediyesi, 2021b).

Madrid belediyesi Covid-19 salgını sürecinde bilgilendirme, destek ve yardım hizmetlerinin uygulama alanını genişleterek daha fazla ihtiyaç sahibi bireye ulaşmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda dünya genelinde olağanüstü bir sürecin yaşandığı salgın döneminde hizmetlerin daha fazla verimli olması için kente özgü acil eylem kararlarını hızlıca alarak uygulamıştır. Nitekim kent geneli sosyal hizmetler ağının hem güçlendirilip hızlanması hem de daha etkili olması amacıyla kurum ve kuruluşlar arası iş birliği ile koordinasyonu genişletip ve bürokratik işleyişi sadeleştirmiştir.

Milano Belediyesi (İtalya): Milano Belediyesi salgın sürecinin yaygınlaşmasıyla vatandaşları bilgilendirme çalışmaları başlatmıştır. Özellikle vatandaşların salgın hakkında bilgilendirilip Covid-19 ile mücadele eden kurumlara erişmeleri için yönlendirme hizmeti sunmuştur. Acil yardım desteği kapsamında destek ve bakıma muhtaç aile ve bireylere yönelik nakdi yardım desteği sağlamıştır (Milano Belediyesi, 2021a). Bu bağlamda maddi gelir durumu ile ihtiyaç düzeyine göre nakdi yardım desteğini belediye alışveriş kuponları, alışveriş çekleri ve kartları aracılığıyla ailelere, kimsesizlere, yoksullara ve ihtiyaç sahibi bireylere vermiştir (Milano Belediyesi, 2021b).

Milano Belediyesi tarafından Covid-19 ile mücadele için maske, dezenfektan, eldiven gibi medikal ürünler dağıtılmış ve salgının ilk döneminde hızlıca yardımlaşma fonu kurulmuştur. Bu kapsamda desteğe ihtiyacı olanlara yardım etme, kentsel alandaki sosyal hizmetleri geliştirme, sağlık hizmetlerini destekleme gibi hedefler belirlenmiştir. Böylece kurulan yardım fonu sayesinde gönüllüler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör vb. toplumun tüm kesimlerinin yer aldığı yardımlaşma ve dayanışma hareketi başlatılmıştır. Nitekim kurulan yardım fonunun birinci gününde belediyenin verdiği destekler ile 800 bin avro bağış yardımı toplanmıştır. Ayrıca koronavirüs salgın hastalığı ile mücadele kapsamında belediyeye ait yapı ve binalar da bakıma muhtaçlara, evsizlere, güçsüzlere ve kimsesizlere ücretsiz olarak tahsis edilmiş ve onların karantinaya alınması sağlanmıştır (OECD, 2020: 48). Belediye öncülüğünde sağlık hizmetleri ile sosyal bakım hizmetlerinin birleştirilmesi, yerinde ve zamanında müdahalelerde bulunarak önlemler almak ve ihtiyaç duyulan hizmetleri aktif tutabilmek amacıyla gönüllülük esasına dayalı ve yerel halkın katılımının da sağlandığı gönüllü yardım faaliyetlerini koordine eden "Milano Aiuta" isimli program başlatılmıştır (OECD, 2020: 83).

Milano belediyesi salgın sürecinde bilgilendirme, yönlendirme ve medikal ürün desteği ile nakdi yardım hizmetlerini sunmuştur. Bu bağlamda özellikle evi olmayan bireyler ile güçsüz, kimsesiz ve bakıma muhtaç kalan yalnız bireylerin hem sağlık hem de psikososyal yönden iyi olmalarını ve bu durumlarını dengeli ve sağlam şekilde korumaları için belediyeye ait binaları barınma amaçlı ücretsiz kullanıma açmıştır. Ayrıca belediye salgın döneminde sağlık ile sosyal bakım hizmetlerinin daha hızlı ve verimli olması için gönüllü şekilde vatandaşların katıldığı dayanışma ve yardım faaliyetlerini başlatmıştır.

Londra Belediyesi (İngiltere): Londra Belediyesi, yerel halka Covid-19 ile ilgili bilgi akışı sağlayabilmek ve salgından korunmak için özel amaçlı web tabanlı internet sayfası kurmuştur. Günlük ya da saatlik zaman dilimleri içerisinde bilgilerin sürekli güncellendiği bu sayfada şehir veya ülke geneli koronavirüs hakkında güncel bilgilere ve verilere yer verilmiştir (Londra Belediyesi, 2021b). Çocuk ve gençlerin eğitimlerinin aksamaması, yabancı öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması için aynı ve nakdi destekler sunulmuştur. İşini veya gelirini kaybedenlere, hastalara, engellilere, bakıcılara nakdi yardım ve maddi borç desteği sağlanmaya çalışılmıştır. Londra Belediyesi yerel işletmelerin finansal olarak desteklenmesi ve gönüllülük ilkesi çerçevesinde vatandaşların katılım göstermesi için şehirde bağış ve destek kampanyası başlatılmıştır. Düşük gelirli bireyler, maddi geliri hiç olmayanlar ile kirada kalanların evlerini kaybetmemesi için kira yardımı ile sağlık hizmetlerine erişim için gelir konusunda nakdi yardım desteği hizmeti belediye tarafından sunulmuştur (Londra Belediyesi, 2021d).

Covid-19 salgın hastalığının devam etmesine bağlı olarak bireylerin ruh ve beden sağlığının korunmasına da Londra Belediyesi dikkat çekmiştir. Bu bağlamda salgın sürecinde zihinsel veya bedensel olarak yorgun, endişeli olma, gelir kayıpları ya da önlem ve tedbirler nedeniyle aşırı depresyon, stres, sarsıntı, anksiyete gibi çeşitli zihinsel ve ruhsal sağlık sorunların yaşanmaması için korucuyu, önleyici ve tedavi edici sağlık hizmeti ile danışmanlık hizmetleri verilmiştir (Londra Belediyesi, 2021a). Gelir kaybı ve istihdamla ilgili yasal haklar ile çalışma hayatına ilişkin danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri de belediye tarafından sunulmuştur. Ayrıca yabancı çalışanlar için de bu konuya ilişkin bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri farklı dillerde de yapılmıştır (Londra Belediyesi, 2021c).

Salgının başlamasıyla beraber Londra Belediyesi ülkedeki yabancı öğrencilerde dâhil olmak üzere eğitim hakkından tüm bireylerin mahrum kalmaması için aynı ve nakdi destek hizmeti sunmuştur. Ayrıca salgın nedeniyle işini kaybedenlere, maddi gelir kaybı yaşayanlara, hiç geliri olmayanlara maddi desteğin verilmesi için bağış kampanyası başlatmıştır. Böylelikle belediye kriz ve olağanüstü dönemlerde bireylerin daha fazla yardımlaşma içinde olması kültürünü kazandırma ile dayanışma becerilerini geliştirme olanağı sunmuştur. Kültür ve becerilerin kazandırılması yanında salgın sürecinde Londra belediyesi birey ve toplum ruh sağlığını korumaya yönelik danışma ve destek hizmetleri de vermiştir. Bu kapsamda zihinsel ve bedensel olarak yorgun ve endişeli olanlar, salgınla mücadelede stres, depresyon, kaygı, motivasyon bozukluğu vb. sağlık sorunları yaşayanlar ile bu sorunların hiç yaşanmaması için korucuyu ve tedavi edici sağlık hizmetleri ile yönlendirme hizmetleri sunulmuştur. Dolayısıyla normal yaşamda veya salgın hastalık gibi olağanüstü kriz dönemlerinde belediyeler aynı ve maddi tarzdaki geleneksel destek hizmetleri yanında sağlık veya psikososyal olarak iyi oluş konularında da önleyici ve koruyucu hizmetleri de sunma kabiliyetine sahiptir.

Wenzhou Belediyesi (Çin): Wenzhou Belediyesi, koronavirüs salgın hastalığının başlamasıyla birlikte kent sınırları içerisinde acil durum önlemlerini yürürlüğe koymuştur. Belediye, Covid-19 salgınının yayılmasını engellemek amacıyla, salgını önleyici tedbirler ile birlikte mücadele politikaları kararları almıştır. Bu karar ve politikaların odaklandığı temel eylem planı günlük

insan hareketinin sınırlandırılması ve kontrol altında tutulması olmuştur. Bu kapsamda günlük olarak zorunlu bulunan ortamların dezenfekte edilmesi ve sterilizasyon işlemlerinin takip edilmesi, toplu şekilde bulunan mekanların girişlerinde insanların vücut ısılarının kontrol edilmesi ve halka açık yerlerde havalandırma işlemlerinin yapılması gibi çeşitli tedbirler alınmıştır. Ayrıca şehre giriş ve çıkışların kapatılarak sıkı kontrol altında tutulması, Hubei eyaletinden kente gelenlerin tümünün on dört gün boyunca karantinaya alınması ve evde kalanların ihtiyaçlarının karşılanması için tek bir aile üyesinin dışarı çıkmasına izin verilmesi gibi çeşitli mücadele politikaları şehir genelinde uygulanmıştır (Gong vd., 2020: 222 – 223; Wenzhou Belediyesi, 2021).

Wenzhou Belediyesi salgının ilk olarak Çin’de ortaya çıkması nedeniyle sıkı tedbir kurallarını uygulamaya başlamıştır. Bu bağlam da doğrudan insan hayatının günlük yaşamda sınırlandığı bir politika izlenmiş ve şehir hayatı sıkı şekilde denetlenerek ülke genelinde salgınla mücadeleye destek olunmaya çalışılmıştır. Bireylerin sağlık kontrollerinin sürekli yapıldığı, yoğun ve kalabalık mekanların günlük dezenfekte edilerek gözetim altında tutulmaya çalışıldığı ve bireylerin evlerinden çıkmaması yönünde sıkı tedbirlerin alındığı bir strateji izlenmiştir. Böylece salgınla mücadele konusunda sıkı önlemler getiren belediye yürüttüğü uygulamalarla Covid-19 salgının yıkıcı etkilerini en aza indirmeyi hedeflerken yereldeki halkta da güvenin oluşmasını amaçlamıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (Türkiye): Covid-19 salgının tüm dünyada yaygınlaşmaya başlamasıyla birlikte Türkiye’de birçok belediye kendi imkânları dâhilinde önlem ve politika geliştirme çabası içine girmiştir. Bu belediyelerden birisi de İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB)’dir. Bu bağlamda İBB, salgın hastalığa yönelik yerel halkın bilgilendirilmesi, farkındalığın oluşturulması ve toplumsal bilinci artırılması amaçlı bilgi verme faaliyetlerine başlamış ve insanların görebileceği alanlara afişler asarak broşürler dağıtmıştır. Ayrıca koronavirüsle ilgili güncel bilgilerin yayınlandığı, salgınla mücadele eden diğer kurum ve kuruluşların hizmet bilgilerinin paylaşıldığı ve koronavirüs salgın hastalığı sürecinde belediyenin faaliyet ve duyurularının ilan edildiği özel internet sayfası kurulmuştur (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2021a). Nitekim belirli periyotlar halinde belediye tarafından Covid- 19 salgın hastalığı ve vakaları hakkında bireylerin önlemler alması ve tedbirlere uyması için “Covid 19 Bilgilendirme ve Farkındalık Eğitimi” verilmiştir (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2021b).

Salgınla ilgili İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarının yanında birey ve ailelere yönelik gıda ve nakdi yardım desteği, öğrencilere eğitim desteği, hastane ve sağlık personeline ücretsiz ulaşım, otopark ve internet desteği ile belediyeye ait işyerlerindeki kiracılara kira desteği sunulmuştur. Salgın sürecinde yaşlı, engelli ve kimsesiz bireylerin ihtiyaçlarının evlerine kadar taşınması hizmeti sunulurken evsizlerin de hem sağlık kontrollerinin yapıp gözetim altında tutulduğu hem de barınmalarının sağlandığı bir barınma tesisi kurulmuştur. Salgınla birlikte artan ihtiyacı karşılamak için maske üretilerek hem ilgili kurumlara hem de vatandaşlara günlük ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Ayrıca salgın sürecinde günlük insan hareketinin kısıtlanmasına bağlı sokak hayvanlarının ihtiyaçlarının

aksamaması için bakım ve besleme hizmetleri de sunulmuştur. Belediye tarafından ortak kullanım alanları dezenfekte edilerek bu tür alanlara dezenfeksiyon üniteleri yerleştirilmiş, toplu taşıma araçlarında hijyen çalışmaları yapılmış, metro ve ulaşım istasyonlarında termal kamera uygulaması başlatılıp yüksek ateşi olan yolcular sağlık kuruluşlarına yönlendirilmiştir (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2021d: 47-51). Türkiye’de salgının yayılmaya başlamasıyla kent genelindeki hizmetlerin planlanıp koordine edilmesi, salgınla mücadele kapsamında ilgili resmi kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütleri ve özel sektör kurumlarıyla planlama ve stratejilerin yapılarak ortak şekilde hareket edilmesi amacıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yardımlaşma ve Koordinasyon Merkezi kurulmuştur (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2021c).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Covid-19 salgınının etkilerini azaltma ve salgına ilişkin sağlıklı bir bilgi akışının sağlanabilmesi için bilgilendirme, yönlendirme, koruma hizmetlerine salgının başlamasıyla birlikte ağırlık vermiştir. Özellikle farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme amaçlı vatandaşlara Covid-19 ile ilgili uzaktan eğitimler vermiştir. Ayrıca salgınla daha güçlü şekilde mücadele etme ve salgının toplumsal etkilerinin daha etkili şekilde ve kısa sürede atlatılması için kamu kurum ve kuruluşlar ile özel sektörün de yer aldığı, ortaklaşa plan ve çalışmaların yürütüldüğü acil koordinasyon merkezi belediye tarafından kurulmuştur. Bunların yanı sıra İBB evsiz bireylerin beslenme ve barınmaları ile sağlıklarını korumaları için kalacak yer imkânı sunarken salgın sürecinde sokak hayvanlarının da beslenme ve barınma sorunlarına çözüm üretmiştir. Dolayısıyla İBB’nin salgın sürecindeki bu tür çalışmaları olağanüstü dönemlerde belediyeler için örnek bir sosyal hizmet uygulaması modeli olmuştur.

Tartışma ve Sonuç

Koronavirüs salgınının tüm dünyayı etkisi altına almaya başlamasından itibaren ülkeler kendi coğrafi şartları, sosyo-ekonomik yaşamsal örüntüleri ve yönetsel yapıları gereği mücadeleye girişmişlerdir. Özellikle virüsün tam olarak anlaşamadığı ve salgının etkilerinin hızla yayıldığı ilk zamanlarda bireylerin günlük yaşamlarına sınırlamaların getirildiği bir süreç başlatılmıştır. Bu süreç boyunca da salgınla mücadele için bireylerin evlerinde kalmaları, zorunlu haller dışında dışarıya çıkmamaları ve bireysel ya da toplu temaslardan şiddetle kaçınmaları istenmiştir. Nitekim sağlık amacıyla getirilen tedbirlerden istenilen verim alınamadığı durumlarda ise sokağa çıkma kısıtlamasına gidilmiştir. Dolayısıyla bu tür şartlar altında dünya geneli yaşanan salgın döneminde birey ve toplumsal hayatın desteklenmesi amacıyla belediyeler de farklı destek ve yardım hizmetlerini sunmuştur.

Bir yıldan daha uzun bir süredir devam etmiş ve tüm dünyayı etkisi altına almış Covid-19 salgın hastalığı sürecinde birçok ülkedeki belediyeler çeşitli sosyal hizmet uygulamaları sunmuştur. Bu kapsamda her ülkenin sahip olduğu imkânlar, kaynaklar ve şartlar farklılık arz etmiş olsa da genel bağlamda belediyeler bilgilendirme, yardım, destek ve yönlendirme hizmetlerine odaklanmıştır.

Salgın sürecinde bilgilendirme hizmeti belediyelerin yaptığı sosyal hizmet uygulamalarından birisi olmuştur. Belediyeler Covid-19 ile ilgili yerel halkın bilgi sahibi olması ve salgına karşı mücadelede bilinçlenmesi için günlük vakalara ilişkin verilerin paylaşımı, haber bültenleri, broşürler, raporlar hazırlanmış ve eğitimler verilmiştir (Rajadhyaksha, 2020: Bayraktar, 2020;

Alert Swiss, 2020). Çünkü kısa zamanda ve beklenmedik bir şekilde tüm dünyayı etkileyen Covid-19'un niteliğinin belirlenememesi hastalıkla mücadeleyi zorlaştırmıştır. Ayrıca salgınla ilgili yanlış bilgileri düzeltmek, bilgi kirliliğini önlemek, belirsizlikleri gidermek, kaygı, endişe, korku, stres, şiddet (Camilleri, 2021) gibi ruhsal, davranışsal ve duygusal sorunların en aza indirmek için bilgilendirme hizmetleri salgının önemli bir parçası olmuştur. Nitekim salgın döneminde endişe, korku, panik, kaygı gibi ortaya çıkan olumsuzluklar bireylerin rutin günlük yaşam alışkanlıklarının değişmesine neden olurken (Karataş, 2020) çevresi ile topluma karşı bireyler yeni tutum ve davranışlar da sergilemiştir (Taylor, 2019). Dolayısıyla belediyelerin anlık, günlük, haftalık şekilde sunduğu bilgilendirme hizmetleri bireyin yaşam pratiğinde ve salgına karşı verdiği mücadelede psikososyal olarak iyi olmasına destek olmuştur.

Salgınla birlikte kurumların çalışma kapasiteleri ile hizmet götürme durumları ciddi boyutta zayıflamıştır. Sosyal hizmet mesleği açısından dezavantajlı bireylerin ihtiyaç duyduğu bakım hizmetlerinden destek ve koruma hizmetlerine kadar tüm uygulamalara ara verilmek zorunda kaldığı bir yaşam şekli ortaya çıkmıştır (Brown, 2020). Bu bağlamda belediyelerce barınma, beslenme, aynı yardım, tıbbi araç ve gereç desteği ile bilgi verme, yönlendirme gibi bilgilendirici ve koruyucu destek hizmetleri verilmiştir.

Covid-19 salgının beklenmedik bir zamanda ortaya çıkması ve yıkıcı etkilerinin hızla görülmesi nedeniyle halk sağlığı açısından karantina ve izole yaşam biçimi (Aslan ve Türkili, 2021; Urhan ve Arslankoç, 2021) zorunlu olmuştur. Bu şekilde getirilen yeni önlemlere karşı toplumun da hazırlıksız olması maddi gelir kayıplarının yaşanmasına neden olmuştur. Nitekim yaşanan bu sorunlar karşısında bireylerin de çözüm üretme becerilerinin yetersiz kalması toplumsal düzen ile uyumun daha da bozulmasına neden olmuştur. Dolayısıyla yeni toplum yapısı içinde panik, çaresizlik, korku gibi travmalar yaşayanların (Cheng ve diğ., 2004) ekonomik olarak da ciddi zorluklar altında kalması belediyelerin sunduğu nakdi yardım desteğini daha da önemli kılmıştır.

Salgın boyunca evden çıkamayanlar ile yaşlı, engelli, kimsesiz, hasta vb. farklı durumlardaki dezavantajlı bireyler için alışveriş yapma, sağlık personel desteği sağlama, ilaç ile medikal ürünleri evlere götürme, evsizlere barınma sağlama (Terrain, 2020; Al-Nashif, 2021) gibi destek hizmetleri belediyelerce sunulmuştur. Ayrıca birey ve toplum sağlığını koruma amaçlı maske, eldiven, dezenfektan, ateş ölçer (Bilgiç, 2020: Bimay ve Kaypak, 2022) vb. medikal ve bakım malzemeleri ücretsiz şekilde belediyeler tarafından dağıtılarak salgınla mücadeleye destek olunmuştur. Özellikle salgın sürecinde gelir kaybı yaşayıp hayatının idamesinde zorluk yaşayanlara yönelik sunulan ekonomik ve sağlık destekleri psikososyal olarak bireyin güçlü olmasına katkı sunmuştur.

Covid-19 pandemisi günlük yaşam pratiklerinin değişmesine neden olurken (Karataş, 2020) dezavantajlı gruplar dışında normal sağlık bireylerin de desteğe gereksinim duyduğu bir süreç başlatmıştır. Rutin bir sosyal yaşam biçiminden izole bir yaşam şekline doğru zorunlu geçiş toplumdaki dayanışma ve yardımlaşmanın kesintiye uğradığı olumsuzlukları doğurmuştur. Ülkelerin hazırlıksız yakalandığı ve dünyada etkisinin hızla yayıldığı Covid-19 riskine karşı sunulan danışma ve yönlendirme hizmetleri (Bilgiç, 2020) önem taşımıştır. Bu bağlamda belediyelerce sağlık danışma ile Covid-19 yardım hattı (Al-Nashif, 2021) kurularak sunulan bilgilendirme hizmeti hem salgına karşı geliştirilen tedbirlere katkı sunarken hem de yaşamak

zorunda kalınan olağan dışı yaşam şekli sürecinde salgının psikolojik etkilerinin kırılmasına destek olmuştur.

Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgın hastalığının oluşturduğu küresel ölçekli krizlere karşı her ülkenin kendi sınırları içerisi geliştirdiği ulusal stratejiler ile politikalar olmuştur. Salgına karşı bu strateji ile politikaların uygulanmasında ülkelerin çoğunluğunda merkezi yönetimler birincil derecede sorumlu olmuştur. Ancak önemli bir yerel yönetim birimi olan belediyeler hem var olma amacı hem de bünyesinde taşıdığı avantajlı durum nedeniyle ülkelerin salgınla mücadelede önemli bir destekçisi olmuştur. Salgına karşı yerel halkın öncelikli ihtiyaçlarının tespit edilmesi ile giderilmesi konusunda doğrudan yaptığı sosyal hizmet uygulamaları kriz sürecinde ön plana çıkmıştır. Nitekim koronavirüs salgını nedeniyle oluşan küresel krizin hissedilmeye başlandığı dönemde belediyelerce sunulan sosyal hizmet uygulamalarının ülkelerdeki krizlerin daha da derinleşmesini önleyici etkileri olmuştur.

Covid-19 gibi küresel ölçekteki hastalıkların etkilerinin önlenmesi için sağlık, sosyal, psikolojik ve ekonomik hizmetlerin hızlıca sunumun önemi pandemi süreciyle birlikte daha iyi şekilde anlaşılmıştır. Özellikle koruyucu, önleyici, destekleyici hizmetlerin dezavantajlı birey ve gruplara ulaştırılamaması durumunda toplumların psikososyal olarak zararlar verdiği tecrübe edilmiştir. Bu nedenle merkezi yönetimlerin yanında belediyeler ile diğer kurum ve kuruluşlar bir araya gelerek sağlık ve ekonomik hizmetler yanında birey ve toplumların iyilik halinin gelişmesini amaçlayan, yaşamlarını güçlendiren, profesyonel yardım mesleği olan sosyal hizmet disiplini ile uygulamalarını öne çıkaran politika ve stratejiler de belirlenebilir.

Salgın gibi insan yaşamının normal seyri dışındaki olağanüstü dönem ve şartlar için politika ve stratejilerin belirlenmesinde aşağıdaki şu temel konulara dikkat edilmesi önerilebilir;

- Salgın sürecinde bölgelerin coğrafi konum ve şartları ile sosyoekonomik ve kültürel olarak gelişmişliklerinden kaynaklı hizmetler farklılaşabilmektedir. Bu nedenle kurum ve kuruluşların da hizmet öncelikleri konusunda farklılıklar olabilmektedir. Dolayısıyla olağanüstü dönemlerde ülke genelini kapsayan öncelikli ve acil temel sosyal hizmet uygulama politikaları belirlenebilir,
- Yerel halkın ihtiyaçlarını yerinde, daha hızlı ve kolay bir şekilde tespit etme avantajı taşıyan belediyelere salgın gibi acil dönem ve şartlarda öncelikli temel sosyal hizmet uygulamalarını yürütmesi için geniş yetkiler ile mali ve insani kaynağı verilebilir,
- Salgın, doğal afet, savaş gibi olağanüstü dönemlerde sosyal hizmet mesleği başta olmak üzere mikro, mezo ve makro düzeylerde birey ve toplumun ihtiyaçlarını tüm yönleriyle ele alan profesyoneller ile mesleki uygulamaların doğrudan yer aldığı kriz eylem planının yapılması sağlanabilir,
- Kriz süreçlerine ilişkin geliştirilen plan ve stratejiler ile belirlenen politika ve kararlar değişen şartlar, ortaya çıkan olağanüstü durumlar ile dönüşen toplumsal yapıya göre kurum ve kuruluşlar arasında geliştirilen işbirliği çerçevesinde düzenli şekilde gözden geçirilerek aktif tutulabilir.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur.

Finansal Destek: Finansal destek alınmamıştır.

KAYNAKÇA:

Alert Swiss. (2020). Was ist das Ziel von Alertswiss?. <https://www.alert.swiss/de/faq.html#ui-collapse-188> Erişim Tarihi: 19.12.2021.

Al-Nashif, N. (2021). The Role of Local Government in Ensuring Human Rights in Post-Pandemic Recovery. <https://www.ohchr.org/en/statements/2021/10/role-local-government-ensuring-human-rights-post-pandemic-recovery> Erişim Tarihi: 08. 10. 2021.

Anadolu Ajansı. (2021). Tokyo'da Koronavirüse Karşı Alınan Önlemler. <https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/tokyoda-koronaviruse-karsi-alinan-onlemler-/0> Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.

Aslan, E. ve Türkili, S. (2021). İzolasyon ve Karantinanın Ruh Sağlığı Üzerine Etkileri. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14 (1), 133-145. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1533728>

Ateş, H. ve Es, M. (2008). Süreklilikten Değişime İl Özel İdareleri. R. Bozlağan ve Y. Demirkaya (Ed.) *Türkiye'de Yerel Yönetimler* içinde (s. 205-222), Ankara: Nobel Yayınları.

Balta Peltekoğlu, F. ve Askeroğlu, E. D. (2020). Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler: Covid-19 Sürecinde Büyükşehir Belediyeleri. *International Conference On Covid-19 Studies - Ankara, Türkiye, 19 - 20 Haziran 2020*. s. 339 – 355. https://369485e5-78d9-4695-8ee7-77e624124993.filesusr.com/ugd/614b1f_2186ddb8a31047178fde45ec1d41b763.pdf Erişim Tarihi: 21.12.2021.

Bataveljic, D., Jerotijevic, D. and Logarusic, Dejan. (2016). A Comparative Analysis of The Most Popular Models of Local Government. *Ekonomika*. 62/4 (2016): 141-154. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0350-137X/2016/0350-137X1604141B.pdf>

Bayraktar, U. (2020). Pandemi ve Sonrasında Yerel Yönetimler İçin Politika Önerileri. <https://www.istanpol.org/post-pandemide-ve-sonrasinda-yerel-yonetimler-i-cin-politika-nerileri> Erişim Tarihi: 19.12.2021.

Bilgiç, K. A. (2020). COVID-19 ile Mücadele Sürecinde Yerel Yönetimlerin Genel Görünümü. *Kent Araştırmaları Dergisi*, 31(11), 2084-2112. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1367166>

Bimay, M. ve Kaypak, Ş. (2022). Küresel Salgın (COVID-19) Süreci ve Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumunda Yapısal ve İşlevsel Değişimler. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari*

- Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(23), 431-455.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2142427>
- Brown, N. (2020). Social Service Workers Mitigating the Impact of COVID-19. <http://socialserviceworkforce.org/resources/blog/socialservice-workers-mitigating-impact-covid-19> Erişim Tarihi: 21.01.2021.
- Camilleri, M. A. (2021). Strategic Dialogic Communication Through Digital Media During COVID-19 Crisis. Camilleri, M. A. (Ed.) In *Strategic Corporate Communication in the Digital Age*,(pp. 1-18), Emerald Publishing Limited, Bingley, UK.
- Capano, G., Howlett, M., Jarvis, D. S. L., Ramesh, M. and Goyal, N. (2020). Mobilizing Policy (In) Capacity to Fight COVID-19: Understanding Variations in State Responses. *Policy and Society*, 39(3), 285-308, <https://academic.oup.com/policyandsociety/article/39/3/285/6420103?login=true>
- Cheng, S. K., Wong, C. W., Tsang, J., & Wong, K. C. (2004). Psychological Distress and Negative Appraisals in Survivors of Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS). *Psychological medicine*, 34(7), 1187–1195. <https://doi.org/10.1017/s0033291704002272>
- Cılga, İ. (2004). *Bilim ve Meslek Olarak Türkiye’de Sosyal Hizmet*. Ankara: Ümit Ofset Matbaacılık.
- Cucinotta, D. & Vanelli, M. (2020). WHO Declares COVID-19a Pandemic. *Acta bio-medica: Atenei Parmensis*, 91(1), 157-160. <https://www.mattioli1885journals.com/index.php/actabiomedica/article/view/9397>
- Dünya Bankası. (2021). 2020 Year in Review: The impact of COVID-19 in 12 Charts. <https://blogs.worldbank.org/voices/2020-year-review-impact-covid-19-12-charts> Erişim Tarihi: 26. 01. 2021.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2021). WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard. <https://covid19.who.int/> Erişim Tarihi: 25. 01. 2021.
- Fofana, N. K., Latif, F., Sarfraz, S., Bilal, Bashir, M. F. & Komal, B. (2020). Fear and Agony of The Pandemic Leading to Stress And Mental İllness: An Emerging Crisis in The Novel Coronavirus (COVID-19) Outbreak. *Psychiatry Research*, 291, 113230, September. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165178120310970?via%3Dihub>
- Gong, F., Xiong, Y., Xiao, J., Lin, L., Liu, X., Wang, D. and Li, X. (2020). China’s Local Governments Are Combating COVID-19 With Unprecedented Response-From A Wenzhou Governance Perspective. *Frontiers in Medicine*. 14/2, 220- 224. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11684-020-0755-z>
- Görmez, K. (2000). Demokratikleşme Açısından Merkezi Yönetim- Yerel Yönetim İlişkileri. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 81-88. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/287974>
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2021a). Koronavirüs (COVID-19). <https://koronavirüs.ibb.istanbul/> Erişim Tarihi: 12. 01. 2021.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2021b). İBB İstanbul'un Her Köşesinde Covid-19 Eğitimi Veriyor. <https://www.ibb.istanbul/News/Detail/37190> Erişim Tarihi: 06. 01. 2021.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2021c). İBB Çalışmaları. <https://koronavirus.ibb.istanbul/ibb-sorumluluk/> Erişim Tarihi: 06. 01. 2021.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2021d). İstanbul Büyükşehir Belediyesi Koronavirüsle Mücadele Faaliyet Raporu Mart- Nisan 2020. <https://koronavirus.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2020/06/iBB-Koronavirus-Faaliyet-Raporu-Mart-Nisan.pdf> Erişim Tarihi: 12. 01. 2021.

Karataş, K. (2001). Belediyelerin Sosyal Görevleri: Belediyeler ve Sosyal Hizmetler. K. Karataş ve Ç. Arıkan (Ed.), *İnsani Gelişme ve Sosyal Hizmet: Prof. Dr. Nesrin Koşar'a Armağan* içinde (s. 214-226) Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Yayını, Yayın No: 009.

Karataş, Z. (2020). COVID-19 Pandemisinin Toplumsal Etkileri, Değişim ve Güçlenme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, COVID-19 Özel Sayısı, 4(1), 3-17. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1129684>

Kurt, İ. H. (2015). Yerel Yönetimler ve Engellilere Yönelik Hizmetler. M. Ökmen (Ed.) *Yerel Yönetimlerde Güncel Gelişmeler -Kuramdan Uygulamaya-* içinde (s. 413-434), Bursa: Ekin Basım Yayım Dağıtım, Şubat.

Londra Belediyesi. (2021a). Coronavirus Updates And Guidance. <https://www.london.gov.uk/coronavirus> Erişim Tarihi: 06. 01. 2021.

Londra Belediyesi. (2021b). Coronavirus (COVID-19) News Feed. <https://www.london.gov.uk/updates/news-feed> Erişim Tarihi: 06. 01. 2021.

Londra Belediyesi. (2021c). Employment Rights & Business Guidance And Coronavirus (COVID-19). <https://www.london.gov.uk/coronavirus/employment-rights-business-guidance-and-coronavirus-covid-19> Erişim Tarihi: 07. 01. 2021.

Londra Belediyesi. (2021d). Rights Of Renters And Landlords During Coronavirus. <https://www.london.gov.uk/coronavirus/rights-renters-and-landlords-during-coronavirus> Erişim Tarihi: 07. 01. 2021.

Madrid Belediyesi. (2021a). Información y medidas especiales durante el tiempo del Coronavirus. <https://www.madrid.es/portales/munimadrid/es/Inicio/El-Ayuntamiento/Informacion-y-medidas-especiales-durante-el-tiempo-del-Coronavirus-/?vgnnextfmt=default&vgnnextchannel=2f7abc18998c0710VgnVCM2000001f4a900aRCRD> Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.

Madrid Belediyesi. (2021b). Información Sobre Coronavirus. <https://www.madrid.es/portales/munimadrid/es/Inicio/Servicios-sociales-y-salud/Informacion-sobre-coronavirus/?vgnnextfmt=default&vgnnextoid=c88595dabbcc6710VgnVCM1000001d4a>

900aRCRD&vgnnextchannel=6b1e31d3b28fe410VgnVCM1000000b205a0aRCRD
Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.

Madrid City Council. (2021). Madrid City Council Covid-19 City Council Agreements. https://covidnews.euocities.eu/wp-content/uploads/2020/07/Madrid_City_Council_Agreements_COVID-19.pdf Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.

Milano Belediyesi. (2021a). Coronavirus Information And Links. <https://www.comune.milano.it/home/coronavirus-informazioni-e-link> Erişim Tarihi: 09. 01. 2021.

Milano Belediyesi. (2021b). Coronavirus. Vouchers, List of Beneficiaries Published On The Website. <https://www.comune.milano.it/-/coronavirus.-buoni-spesa-pubblicata-sul-sito-la-graduatoria-dei-beneficiari> Erişim Tarihi: 09. 01. 2021.

New York Şehir Belediyesi. (2021). Coronavirus (COVID-19) Resources and Support. <https://portal.311.nyc.gov/article/?kanumber=KA-03301> Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.

OECD- Organisation for Economic Cooperation and Development - (2020). Cities Policy Responses. https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126769-yen45847kf&title=Coronavirus-COVID-19-Cities-Policy-Responses Erişim Tarihi: 22.12.2020.

Ökmen, M. ve Parlak, B. (2010). *Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler- İlkeler, Yaklaşımlar ve Mevzuat*. Bursa: Alfa Aktüel Yayınları, 2. Baskı, Şubat.

Özer, M. A. ve Önen, S. M. (2016). *200 Soruda Yönetim- Kamu Yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi, Haziran.

Rajadhyaksha, M. (2020). Five Lessons for Local Governments During COVID-19. <https://www.opml.co.uk/blog/five-lessons-for-local-governments-during-covid-19> Erişim Tarihi: 09.12.2021.

Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 (Sars-Cov-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji ve Tanı 07 Aralık 2020. <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/39551/0/covid-19rehberigenelbilgilerepidemiyolojivetanipdf.pdf> Erişim Tarihi: 03. 01. 2021.

Sağlık Bakanlığı. (2021). Covid-19 Nedir? - T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme Sayfası. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> Erişim Tarihi: 01. 01. 2021.

Taylor, S. (2019). *The Psychology of Pandemics: Preparing for the Next Global Outbreak of Infectious Disease*. Cambridge Scholars Publishing.

Terrain, S. L. (2020). Covid-19: Community Support Measures by Düsseldorf. <https://observatoirevivreensemble.org/covid-19-community-support-measures-by-dusseldorf> Erişim Tarihi: 04. 10. 2021.

- Tokyo Büyükşehir Yönetimi. (2021). Roadmap to Overcoming COVID-19. <https://www.metro.tokyo.lg.jp/tosei/tosei/news/2019-ncov.html#Eng> Erişim Tarihi: 04. 01. 2021.
- Türk Tabipleri Birliği. (2020). *COVID-19 Pandemisi 2. Ay Değerlendirme Raporu 2020*. <https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor.pdf> Erişim Tarihi: 03. 01. 2021
- Türkiye Bilimler Akademisi. (2020). *Covid-19 Pandemi Değerlendirme Raporu*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, TÜBA Raporları No: 34, 17 Nisan 2020. <http://www.tuba.gov.tr/files/images/2020/kovidraporu/Covid-19%20Raporu-Final%2B.pdf> Erişim Tarihi: 03. 01. 2021.
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2009). Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik: Türkiye ve OECD Ülkelerinin Karşılaştırmalı Analizi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 259-287. <http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c12s21/makale/c12s21m17.pdf>
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2010). *Mahalli İdareler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı.
- Urhan, G. ve Arslankoç, S. (2021). COVID-19 Pandemi Sürecinde Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler: İstanbul İlçe Belediyeleri Örneği. *Çalışma ve Toplum*, 2(69), 945 – 980. <https://www.calimatoplum.org/makale/covid-19-pandemi-surecinde-sosyal-politika-ve-yerel-yonetimleristanbulilce-belediyeleri-ornegi>
- Wenzhou Belediyesi. (2021). Wenzhou Revives through Precise Measures against COVID-19. http://english.wenzhou.gov.cn/art/2020/3/18/art_1231275_42318631.html Erişim Tarihi: 10. 01. 2021.
- World Health Organization. (WHO). Surveillance Strategies for COVID-19 Human Infection. https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/risk-comms-updates/update-29-surveillance-strategies-for-covid-19-human-infection.pdf?sfvrsn=3c2cab92_2 Erişim Tarihi: 01. 01. 2021.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Genişletilmiş 9. Baskı, Ekim.
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> Erişim Tarihi: 02. 01. 2021.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> Erişim Tarihi: 02. 01. 2021.

EXTENDED SUMMARY

Objectives of The Study

This study aims to evaluate social work practices against the worldwide pandemic case, Covid-19, maintained by municipalities in different countries.

Study Question

Soon after the worldwide spread of Covid-19, what social work practices have been offered by municipalities in different countries and how have they maintained these services?

Methods

This study is carried out by the method of documentary review as a qualitative research method. Following the literature research related to the study objectives, online documents of the institutions were gathered and study data was obtained. As one of the most important resources in qualitative methods, document review includes information and documents on the case and observation of written and visual materials (Yıldırım and Şimşek, 2013, p. 217-218).

Depending on the paper announced by OECD, “OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19) Cities Policy Response”, we selected the municipalities listed in the study. The selection of these countries was made by improbability sampling method since this method of sampling offers easier and more efficient results for cases including a great deal of information. The method also helps to obtain comprehensive information for different characteristics and to discover and explain different case and situations related to the objectives (Yıldırım and Şimşek, 2013, p. 135).

Data analyses of the study was made after the detailed collection of other studies, papers and documents in literature. From these analyses, all services offered by municipalities were divided into four different groups: aid services, support services, information services and consultation services.

-Aid Services: The municipalities have offered financial aid and public relief for individuals and families that have particularly experienced shortages of income. During the pandemic, financial aid was given to families with low income or to individuals that are not able to work. Also, various public relief services for medical or nursery needs was also given with no charge.

-Support Services: Depending on needs, these services have been offered by municipalities in different ways. The most common support service is for elders, disabled people, homeless people and other disadvantageous people that should stay home and be served. The municipalities have helped these people for shopping, by assigning health specialists to visit them at home, sending medicine and other medical needs and transportation services.

-Information Services: The municipalities have printed and given away various information both about the virus and fight against Covid-19 with documents like websites, booklets, brochures, ads and commercials since the beginning of the pandemic.

-*Consultation Services*: During the first period of the pandemic when it quickly spread all over the world, the municipalities have offered consultation services. They built up health consultation lines and information desks to contribute to take measures action.

Results and Conclusions

Since the quick spread of Covid-19, countries have reacted to the pandemic with their geographical conditions, social and economic living patterns and management structures. In particular, during the first period of the pandemic when the virus was not clearly understood but the spread was really quick, countries decided to start some limitations. The individuals were asked to stay home and not go out as long as not needed and to obey social distance regulations. When these limitations did not yield the desired results, many countries decided to go on curfews. Thus, under these circumstances, municipalities offered different aid and support services to support individuals and social life.

Against global crises due to Covid-19, each country has developed national strategies and policies. Central managements in many countries are primarily responsible for applying these strategies and policies. However, as an important local management, municipalities have been an important supporter of the fight against the pandemic with its existential formation and advantages. Social work practices directly maintained by the municipalities to detect and meet the needs of individuals for the pandemic have been at the forefront and these protective efforts helped to cease deeper effects of the pandemic.

To stop the effects of a global problem like Covid-19, medical, social, psychological, and economic services should be quickly launched and the need of such a quick action has been better understood during the pandemic. Especially, it has been well understood that when disadvantageous individuals and groups are not supported with protective, preventive and supportive services, general psychological wellbeing of societies might get affected adversely. That is why, central managements along with local municipalities and institutions should act together and develop better strategies and policies to rehabilitate and develop general wellbeing of individuals and societies, as well as health and economic services.